

Ukraina w 20 roku niepodległości. Polityka, gospodarka, społeczeństwo.

16.12.2011, Warszawa

Sala im. Turowicza, Fundacja Batorego, ul. Sapieżyńska 10A

Języki konferencji: polski, niemiecki, ukraiński

09:30 **Otwarcie konferencji**

09:40 **Przemówienie Jerzego Pomianowskiego, wiceministra spraw zagranicznych**

10:00 – 10:20 **Wystąpienie Petro Poroszenki, byłego ministra spraw zagranicznych Ukrainy (TBC)**

10:20 – 11:50 **I Panel – Sytuacja społeczno-gospodarcza Ukrainy a porozumienie stowarzyszeniowe z UE**

Moderacja: **Krzysztof Bobiński (Fundacja Unia&Polska)**

Paneliści: **Marcin Świącicki (poseł Platformy Obywatelskiej), Andreas Umland (Kiev-Mohyla Academy), Jacek Austen (były prezes Grupy PZU Ukraina) (TBC), Hryhory Nemyria (BjuT) (TBC)**

Światowy kryzys gospodarczy mocno dotknął Ukrainę, co doprowadziło do pogorszenia się stopy życiowej obywateli i zmusiło administrację Janukowycza do złożenia obietnicy głębokich reform gospodarczych i wzmożonej walki z korupcją. W celu otrzymania pomocy z Międzynarodowego Funduszu Walutowego Kijów musiał zaakceptować warunki kredytu i znacząco podnieść ceny w tym na produkty spożywcze, transport publiczny oraz nośniki energii dla prywatnych odbiorców. Wprowadził także krytykowany przez małych i średnich przedsiębiorców nowy kodeks podatkowy. Do wymogów Funduszu należy również m.in. podniesienie wieku emerytalnego, co jest szczególnie trudnym wyzwaniem politycznym.

Równocześnie powiększa się rozdziew między warstwą najbogatszych i najbiedniejszych jednostek społeczeństwa ukraińskiego. Pogłębiają się różnice regionalne i w poziomie życia pomiędzy Kijowem i największymi miastami a obszarami wiejskimi. W końcu zwiększa się też dystans między przygranicznymi rejonami Ukrainy a obszarami państw sąsiednich należących do Unii Europejskiej.

Na jesieni przyszłego roku czekają Ukrainę przesunięte decyzją sądu w Kijowie wybory parlamentarne. Rządząca Partia Regionów ma rekordowo niskie poparcie, ale zniechęcone społeczeństwo nie widzi sensownej alternatywy w żadnej z partii opozycyjnych.

Panel ten podejmie wspomniane wyżej kwestie, skupiając się na analizie stanu gospodarki jej implikacjach społecznych oraz analizie kształtu sceny politycznej Ukrainy i możliwych scenariuszach rozwoju sytuacji politycznej i gospodarczej.

11:50 – 12:10 **Przerwa na kawę**

12:10 – 13:40 II Panel – Ukraina w świecie

Moderacja: Konrad Schuller, korespondent FAZ w Warszawie
Paniści: Mykoła Riabczuk (Krytyka, Ukraina), Reinhard Weißhuhn (Die Grüne), Paweł Kowal (euro deputowany PjN) (TBC), Katarina Zarembo (Instytut Polityki Światowej, Kijów), Andrzej Halicki (poseł Platformy Obywatelskiej) (TBC)

Po objęciu prezydentury przez Wiktora Janukowycza i sformowaniu nowej administracji doszło do czasowego zbliżenia między Ukrainą i Rosją. Jednak owo ocieplenie stosunków nie trwało długo – Ukraina oczekiwała od Rosji obniżenia cen gazu, natomiast Rosja chciałaby podporządkować sobie ukraińską infrastrukturę przesyłową i ekonomicznie uzależnić od siebie Kijów. Również za zachodnimi granicami Ukrainy zaszły ważne z jej punktu widzenia zmiany. W Niemczech pojawiło się zniechęcenie wobec procesu rozszerzenia Unii Europejskiej, co jest poważną przeszkodą dla Ukrainy w jej dalszym dążeniu do integracji z UE. Tymczasem Polska w lipcu 2011 objęła przewodnictwo w UE, czyniąc rozwój i udoskonalenie Partnerstwa Wschodniego jednym ze swoich priorytetów.

Jak w ostatnim roku zmieniała się dynamika stosunków ukraińsko-rosyjskich? Czy Ukraina sfinalizuje umowę stowarzyszeniową z UE czy pod presją Rosji zdecyduje się na wstąpienie do Unii Celnej Federacji Rosyjskiej, Kazachstanu i Białorusi i przyłączenie się do tworzonej przez Rosję wspólnej przestrzeni gospodarczej? Jakie są osiągnięcia Polskiej Prezydencji w kontekście Ukrainy? Czy sama Ukraina potrafiła wykorzystać Partnerstwo Wschodnie jako narzędzie w polityce ściślejszej integracji z UE? Co musi się zmienić, żeby Niemcy wrócili do popierania idei rozszerzenia UE na Wschód? Czy dalszy rozwój kontaktów gospodarczych i międzyludzkich między Niemcami i Ukrainą może być alternatywą dla pogłębienia współpracy politycznej? Panel ten skupi się na rozważaniu tych i inne kwestii dotyczące sytuacji międzynarodowej Ukrainy.

13:40 – 14:30 Lunch

14:30 – 16:00 III Panel - Demokracja, wolność słowa i prawa człowieka. Czy Ukraina pójdzie drogą Białorusi? Co Polska i Niemcy mogą zrobić dla wsparcia ukraińskiej demokracji.

Moderacja: Stefanie Schiffer (European Exchange, Berlin)
Paniści: Nico Lange (Konrad Adenauer Stiftung, Kijów), Wolfgang Templin (HBS, Warszawa), Halyna Senyk (ekspert ds. praw człowieka, Kijów); Jan Piekło (PAUCI, Warszawa)

Proces i skazanie byłej premier Ukrainy Julii Tymoszenko, jest nie tylko przykładem zwiększonej represyjności obecnych władz Ukrainy wobec opozycji politycznej, ale też wierzchołkiem góry lodowej, jaką pozostaje ukraiński system prawny oraz, tylko nominalnie niezawisły, system sędziowski. Jest to też klarowny sygnał do społeczeństwa, że władza nie zawaha się wykorzystać narzędzia porządkowo-prawne do ukarania niepokornych.

Pomarańczowa rewolucja zaowocowała bujnym rozwojem społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie. Międzynarodowi donory wspierali hojnie sektor organizacji pozarządowych i ukraińskich mediów. Rozwijała się debata publiczna, a eksperci uznawali Ukrainę na najlepiej rokującą demokrację w Europie Wschodniej. Przed Ukrainą rysowały się perspektywy zacieśnienia więzów z UE i NATO. Jednak Prezydent Juszczenko i koalicja „pomarańczowych”, w wyniku zaostrzających się konfliktów o władzę, systematycznie tracili poparcie społeczne. W rezultacie wybory prezydenckie wygrał Wiktor Janukowycz, który rozpoczął proces konsolidowania władzy, nękania przeciwników politycznych oraz uzależniania mediów. Komentatorzy polityczni wyrażają obawę, iż gwałtownie tracąc popularność ekipa rządząca, w celu utrzymania władzy może sięgać po metody autorytarne. Tymczasem na Ukrainie w siłę rosną ruchy ekstremistyczne przedstawiające się jako jedyna alternatywa nie tylko dla obecnego prezydenta i rządu Partii Regionów, ale i całej skompromitowanej klasy politycznej. Przewijające się w ich retoryce i praktyce działania wątki nacjonalistyczne wywołują negatywny odzew się i pogarszają pozycję Ukrainy na arenie międzynarodowej. Równocześnie w związku z kryzysem gospodarczym i/lub zmianą priorytetów osłabła aktywność zagranicznych donatorów dla organizacji pozarządowych. Sfrustrowane społeczeństwo przestało interesować się polityką, koncentrując się na sprawach bytowych. W rankingu Freedom House Ukraina przestała być „krajem wolnym”, stała się „częściowo wolnym”.

Panel ten skoncentruje się na analizie stanu demokracji na Ukrainie oraz będzie okazją do polsko-niemieckiej dyskusji nt. wspierania demokracji w tym państwie.

16:00 Zakończenie konferencji